Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 3 (753) ♦ Четвер, 6 січня 1994 року ♦ Ціна договірна

РАДУЙСЯ, ЗЕМЛЕ, СИН БОЖИЙ НАРОДИВСЯ!

Завтра — одне з найбільших свят православного світу — день народження Сина Божого Ісуса Христа. До цієї славної події людство жило в темряві язичеських лжеучень, ідолопоклонства. Та з народженням Сина Божого засвітилася зоря Віфлеємська, з'явилася надія на спасіння шляхом Істини та Віри. Ісус Христос став світлом для віруючих у нього, а отже — у Бога.

Про світлий празник — Різдво Христове кореспондент «Голосу України» попросив розповісти заступника Патріарха Київського і всієї Руси-України Митрополита Філарета. От що він сказав:

— **Найперше вітаю** весь український народ із Різдвом Христовим. Це свято для кожного з нас має дуже велике значення — з цього дня починається християнство. Бог зійшов на землю і став людиною такою ж, як усі ми, грішні. Він зазнав усіх наших турбот, узявши на себе тягар наших гріхів, був різп'ятий за віру, воскрес і спас людство від головного зла — гріху та його наслідку — духовної смерті. Тож Різдво Христове — початок і нашого спасіння. В українських народних колядках цей день прославляється так: «Ой радуйся, земле, Син Божий народився!» Грецький філософ Сократ говорив, що коли Бог не зійде на землю, то ніхто не зможе врятувати людство від зла. Тож і радіє кожен пришестю спасителя.

У нинішній час, коли Україна перебуває у тяжкій економічній кризі, чимало громадян живуть у скруті. Та ми не повинні забувати, що Господь допоможе нам, якщо ми будемо достойні цього. Упродовж своєї історії наш народ зазнав чимало горя, незгод, але милістю Божою ми завжди бачили надію на світлий день. І в ці Різдвяні свята ми повинні насамперед покладати надію на Бога і звертатися з молитвами до Нього.

Але це не означає, що не треба працювати, не докладати сил для поліпшення життя. Віра дає нам надію, що з Божою допомогою, з нашою участю можна подолати всі труднощі. І ми віримо, що прийдуть кращі дні для нашої рідної України — незалежної держави.

Наша Церква на Різдво здійснює кілька благодійних акцій — у дитячих садочках роздаватимуться подарунки. Відвідаємо й будинки для престарілих, щоб підтримати їх душевним словом, турботою. Звичайно, наші акції — невелика частина того, що можна зробити. Але цим кроком ми прагнемо подати приклад, що обов'язок справжнього православного християнина — робити добро ближньому. Й тому закликаємо всіх, хто може ділитися з ближнім добрим словом, їжею... І це буде його дар новонародженому Богомладенцю Христу.

Нехай Господь наш Ісус Христос благословить і просвітить усіх нас.

Записала Людмила БАРАНЕВИЧ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

СЛОВО ДО НАРОДУ У СВЯТО РІЗДВА ХРИСТОВОГО

Дорогі Брати і Сестри! Не можемо нині сумувати, не можемо не радіти. Бо та радість від Божого промислу сходить до нас. Бо народився Бог між людьми. Народився раз на віки. А в Бога «тисяча літ — як один день, а один день — як тисяча літ». Радість вічна. Вона не може перестати.

Можливо, що радість пригасить якийсь смуток, якесь горе. Але ми знаємо, що Божий Син прийшов, щоб понести за нас хрест на Голгофу, а ми, усиновлені Богом, повинні розуміти і взяти свій життєвий хрест, як спасіння. Небесний Отець усіх хоче усиновити і вже усиновив, якщо ми готові і не відкинули Його запрошення на Велику Вечерю.

Над усіма краями світу, над теплими, де сьогодні буйна зелень, і над холодними, де сніг і мороз, — лунає Євангелія про Христове Народження.

Господь змилосердиться над нами і буде співчувати нам, як співчуваємо ми, що Він — Небесне Дитятко — у вертепі. Тим вертепом тепер стала вся Україна, і Він змилосердиться над нами і нашою тепер зубожілою духовно й матеріально Україною. І як у давнину на гостині в Авраама загарантував Господь, що коли буде хоч десять праведників, то пощадить Содом і Гомору, так і сьогодні просімо, щоб задля праведників в Україні пощадив нас і нашу змучену Україну, якої не знищив до кінця пекельний вогонь сатанинської влади і Чорнобиля.

Христос прийшов у наш світ і поклав початок Нової Ери на землі. І цього року Христос приходить в нашу Україну, щоб піднести дух і віру, нашу віру в себе, в даровану нам творчу силу оновлюватись і творити життя за Законом Його.

Але Христос промовив ще такі слова: «Мають очі — і не бачать, мають вуха — і не чують».

На жаль, у нашім одуренім краї є багато таких, що сьогодні не бачать вертепу з Божим Дитятком. Вони тільки радо прийшли б до праздничного столу... Серцем не приймають Божої Дитини і гублять свій шанс бути усиновленими Богом.

Є й такі, що вважають себе мудрецями й шукають Христа в позолочених палатах, — ті, що воліють залишатися рабами утроби нещасної.

А ми, дорогі брати і сестри, задихалися вже в палатах. Ми знаємо, що Божа ласка приходить через убогий вертеп. Таким вертепом є убога і зовсім не видна з палат Українська Автокефальна Православна Церква. Янголи Божі остережуть нас і охоронять, а ми, що приходимо до неї, — «іншою дорогою» йтимемо до Сина Божого, як навчили євангельські мудреці-звіздарі. *

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ !
СЛАВІМО ЙОГО !

ДИМИТРІЙ, Патріарх Київський і всієї України
Української Автокефальної Православної церкви.

* Друкується із скороченнями.

ВІД БОГДАНА ДО ІВАНА НЕ БУЛО ГЕТЬМАНА

В січні виповнюється 340 років від дня Переяславської Ради

Один депутат ВР України від Харкова нещодавно пророк у телекамеру:

— Для України минув час Мазепи, настає час Хмельницького.

Що ж воно малося на увазі? З точки зору того депутата — чимдуж до Москви. А яким же він був насправді, час і шлях Хмельницького?

Спочатку — боротьба за козацькі права. В межах Речі Посполитої, з повагою до її короля. Далі — під тиском мас і подій — за волю України. Хмельницький зростає разом з рухом, який запалив. Стає батьком народу. Безліч комбінацій обмірковує цей видатний полководець і дипломат. Одна з них — у спілці з кримським ханом і молдовським господарем здобути незалежність і Україні, і Криму, і Молдові. Не виходить. У кримського хана переважає інтерес до здобичі, до ясиру. В Молдові гине батькова надія — син Тиміш. Вагається, крутиться Богдан. Спілка з царем московським? Спробуймо, ми ж одної віри. На вигідних умовах. Цар гарантує дбати про Україну.

Перша тріщина — на Переяславській Раді. Цар не присягає козакам. Прославлений Богун ремствує і не присягає цареві. Якось обійшлося. Але обійми Москви виявилися міцними. Воєводи і гарнізони московські з'являються в містах України.

(Закінчення на 4-й стор.).

Назвали претендентів

Вінниччина. Працівники **Чечельницького** молокозаводу висунули претендентом кандидатів координатора Трудового конгресу України, голову постійної Комісії Верховної Ради України у справах молоді **Анатолія Матвієнка.**

Миколаївщина. По **Корабельному** виборчому округу № 284 такої честі удостоєні ветеран заводу «Океан» будівник суден **Леонід Пінчук** і заступник голови **Корабельного** райвиконкому Віктор Захарченко. Слюсар виробничого об'єднання «Суднобудівний завод імені 61 комунара» **Федір Фундурат** зареєстрований по **Заводському** виборчому округу № 283. Усі вони висунуті виборцями за місцем проживання.

Донеччина. Гірники **Донецької** шахти ім. Засядька назвали своїм претендентом виконуючого обов'язки Прем'єр-міністра України **Юхима Звягільського,** колектив орендного товариства «Норд» — віце-прем'єра **Валентина Ландика,** медпрацівники лікарні **Микитівського** ртутного комбінату народного депутата ВР України нинішнього скликання **Віктора Черненка.**

* * *

Згідно із статтею 14 Закону про вибори народних депутатів України Центральна виборча комісія 3 січня ц.р. ухвалила постанову про реєстрацію Ліберально-демократичної партії України у зв'язку з її наміром висунути кандидатів для участі у виборах народних депутатів України 27 березня 1994 року. Вручено відповідне свідоцтво.

Для підтримки преси

Як повідомило Міністерство зв'язку України, на виконання запевнень Президента України Леоніда Кравчука, даних у виступі на I Всеукраїнському з'їзді редакторів газет і журналів, встановлено максимальний рівень рентабельності на послуги зв'язку не вище за 10 відсотків.

УКРІНФОРМ.

Севастополю потрібна база

З розпадом Союзу РСР та проголошенням Україною незалежності оголилось безліч проблем. Чи не найпекучішою з них стала проблема статусу Севастополя. Розуміючи це, «батьки» міста в особі голови Севастопольської міської Ради народних депутатів В.Семенова та представника Президента України в місті Севастополі І.Єрмакова звернулися до Інституту державного управління та самоврядування при Кабінеті міністрів України з проханням розробити законопроект про правовий статус Севастополя. За дорученням керівництва цього інституту група спеціалістів у галузі права, економіки та фінансів підготувала проект закону України «Про статус Севастополя — міста центрального відання». Забігаючи наперед, скажу, що це не остаточний варіант назви документа. Цілком прийнятним може стати й таке формулювання: «Про статус Севастополя — міста загальнодержавного значення».

Про наявність тут певного, відносно самостійного, кола суспільних відносин свідчить та очевидна обставина, що особливий статус Севастополя визначає двовікове формування його як військово-морської бази. Це неминуче потягло однобокість розвитку інфраструктури міста, близько половини обсягу виробництва якого припадає сьогодні на підприємства ВПК. Військово-історичні чинники спричинили економічні, демографічні та багато інших перекосів у житті міста.

Показовими щодо цього є дані про чисельність населення Севастополя за період з 1988 р. по 1991 р., що зросла на 8,2 відсотка. Для порівняння — по Києву цей показник дорівнює 6,6 відсотка. Такі високі темпи зростання населення Севастополя — результат не природного, а механічного приросту. А природний приріст населення за цей час упав у 5 разів, тоді як механічний зріс у 2,3 раза.

Державно-правовий аспект специфіки Севастополя знайшов своє відображення в чинній Конституції України (ст.77) й Указі Президента України від 11.03.1992 р., що відносять Севастополь до міста «республіканського підпорядкування». Проте на сьогодні ця конституційна формула не набула відповідного юридичного наповнення. А опублікований проект нової Конституції України взагалі не

Точка зору

містить згадки про Севастополь. Але в Конституції Республіки Крим записано, що особливий статус Севастополя визначають відповідними законодавчими актами.

Досить цікавою є і думка самих севастопольців, 93,8 відсотка яких на міському референдумі в січні 1991 р. висловилося за збереження за Севастополем наявного статусу міста республіканського підпорядкування. На користь цього висловилося й 83 відсотки депутатів місцевих Рад Севастополя, опитаних нашою робочою групою в грудні 1992 р. З цього, власне, й почалася робота над законопроектом, що проходила в контакті з головами постійних комісій міської Ради, керівництвом міської адміністрації і представниками деяких ділових кіл Севастополя.

Концепція, структура й зміст законопроекту певною мірою базуються на чинному законодавстві України і це цілком природно. Та не менш природним буде, ймовірно, і те, що з прийняттям даного закону доведеться вносити відповідні корективи до деяких положень законодавчих актів, що не відповідають вимогам життя. Цей закон теж не задуманий як вічний. За нашою думкою, він розрахований на порівняно нетривалий період, що його прийнято називати перехідним.

У чому ж полягає особливий (спеціальний) статус Севастополя як міста центрального підпорядкування або загальнодержавного значення? Можна виділити чотири позиції: 1) в системі функціонуючих у місті органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування; 2) в обсязі повноважень, наданих Севастополю як адміністративно-територіальній одиниці регіонального рівня; 3) в особливостях формування бюджету міста і 4) у специфіці відносин міста з розташованими на його території об'єктами військово-морського та цивільного призначення.

Особливий (спеціальний) статус Севастополя розкривається в тих статтях проекту, де йдеться про функції міста і гарантії їх забезпечення. **Важливою тут є норма про те, що Севастополь в особі його відповідних органів надає на певних умовах земельні ділянки, будинки, споруди й акваторії для розташування системи базування ВМС України, Чорноморського флоту та інших об'єктів.**

На відміну від досі існуючої практики, що дісталася в спадок від адміністративно-командної системи (заради справедливості їй треба віддати належне: за неї Севастополь завжди перебував на особливому забезпеченні, завжди був предметом особливої уваги вищого партійно-державного керівництва), в законопроекті пропонується цивілізований шлях побудови відносин міста з усіма іншими об'єктами, що розташовані на його території. Ці відносини встановлюють договорами, де визначають земельні ділянки, споруди, акваторії тощо, умови й розміри компенсаційних виплат місту, пов'язаних з використанням цих земельних ділянок, будинків та споруд, природних і трудових ресурсів, житлово-комунальних та інших послуг, наданих містом. Порядок укладання договорів визначає уряд України. Іншими словами, законопроект у принциповому плані закладає юридичну модель основ взаємодії розташованих на території міста об'єктів (ВМС України, Чорноморський флот, їхні служби тощо) з відповідними органами самоврядування та управління з акцентом на пріоритетний розвиток життєзабезпечувальних міських структур. Тим самим законопроект відправляє в небуття поширені стереотипи на зразок «флотських земель». Усі землі міста — його власність, а «флотськими» й іншими вони можуть бути настільки, наскільки використовуються відповідними відомствами на умовах договору оренди з усіма наслідками, що звідси випливають.

Проект містить положення про особливості регулювання бюджетно-фінансових відносин щодо Севастополя. **Відзначається, зокрема, що доходи міського бюджету формуються за рахунок закріплених цим законом джерел, а також субсидій, субвенцій і дотацій, що надходять з державного бюджету України. Субсидії, субвенції і дотації на здійснення Севастополем функцій міста центрального відання виділено окремим рядком у державному бюджеті України в карбованцях і валюті.**

Отже, специфічність Севастополя як міста центрального відання проявляється, окрім усього іншого, в тому, що держава бере на себе значні витрати з його утримання з огляду на обставини, що склалися через соціально-економічні диспропорції у його розвитку. Ні йому самому, ні Республіці Крим, на території якої він розташований, їх поки що не ліквідувати. Це завдання загальнодержавного рівня.

Ренольд ДАВИДОВ,
керівник робочої групи,
кандидат юридичних наук.

Як і якого Президента вибирають?

Претендент на кандидати в Президенти Республіки Крим Наталія Васильєва (Севастополь), яку в такій якості не було зареєстровано кримським Центрвиборчкомом, оприлюднила з цього приводу заяву, що, на мій погляд, змушує над багато чим замислитися.

По-перше, Н. Васильєва заявляє: відмовили їй на підставі того, що забракували половину зібраних на її підтримку підписів виборців. Але, на думку претендентки, Центрвиборчком перший порушив кримський закон про вибори Президента Криму, коли оголосив підписні аркуші недійсними через те, що заповнені вони однією рукою, або коли сам перевіряв правильність підписів виборців тоді, як це мали робити окружні виборчі комісії. Така перевірка — не що інше, як перевищення Центрвиборчкомом своїх повноважень.

По-друге, коли Н. Васильєва звернулася з позовом до суду на дії Центрвиборчкому, то Центрвиборчком відповів, що його рішення «є остаточним, оскарженню не підлягає, до компетенції суду не входить».

Суд, звісно, позов Н. Васильєвої на цій підставі відхилив, тож вона в заяві й запитує: «Що це?! Наруга?! Недовіра до тисяч кримчан?! Залишається припустити, що Центральна виборча комісія може затвердити будь-які вигідні їй протоколи з виборів Президента. І ніхто, підкреслюю, ніхто не зможе скасувати прийняті нею рішення. Виникає запитання : а кому потрібні такі вибори?! Право на вибір — ось що визначає демократію. А вибори Президента — це вибори способу життя».

Нам теж справді залишається запитувати, кому потрібні будь-які вибори, легітимність яких сумнівна через можливі неправочинні дії органів влади? Тому й має, як на мене, рацію Н. Васильєва, коли з вимогою розібратися в ситуації звертається до Голови кримської ВР М. Багрова. За посадою — гаранта дотримання Конституції Криму і законів. І за сумісництвом — одного з кандидатів у кримські Президенти, вибори якого відбудуться 16 січня.

Володимир СКАЧКО.

Економіка

Чотири зустрічі з фермером Саєнком

Одного разу зайшла у нас розмова, навіщо йому все це треба? Чи варто тратити стільки сил та здоров'я? Чи окупляться незворотні витрати і приниження, адже в противборстві без цього не обходиться?

— Мене не полишає думка, що творці колгоспів і радгоспів ще в зародку прирекли їх на загибель чи бодай на теперішні біди, — сказав Михайло Михайлович. — Здійснивши поголовну колективізацію, більшовики унеможливили будь-яку конкуренцію у виробництві продовольства. Монополія дісталася колгоспам, адже конкурентів — куркулів — винищили...

Першого року свого господарювання Саєнко майже гектар відвів під кавуни. «Знайшов культуру!», — скривиться ви. А це він навмисне. У наших краях баштанні кепсько родять. Скільки Михайло Михайлович працював директором радгоспу, стільки й чув від агрономів: «Кавуни не зійшли, довелося переорати» або «Бур'яни заглушили, пускаю плуг...». От Саєнко і умовив своїх домашніх ризикнути. Попервах не радий був затії. Зійшли добре, а де не зійшли — довисадили, та бур'яни справді росли, як із води. З п'ятої ранку й до заходу сонця сапали, але дійшли до кінця — починай спочатку. Вдруге сапали повільніше, щоб не пошкодити рослини, які вже стелилися землею. Ноги не було де поставити. «Загустили ми баштан», — висловив припущення син.

Зустріч друга

Михайло Михайлович пригадав, що в районі є пенсіонер Павло Зюкін — неперевершений майстер і знавець баштанних культур. Привіз його на своє поле. Довго дивився Павло Кузьмович на голубий килим. «А мені жодного разу так і не пощастило домогтися такого, — нарешті мовив він. — Двадцять тонн збереш. Це світовий показник».

Згодом Саєнко покликав комбайнера Миколу Ситника зібрати 3,7 гектара соняшнику...

— Спасибі за свято, — подякував Ситник. — Уперше в житті косив таке чисте поле. І урожай, судячи з усього, для мене небувалий. Це не робота, а задоволення.

Олійного насіння у Саєнка вийшло по 26 центнерів на гектар. А гречки — по 17, мало не в чотири рази більше, ніж у сусідньому колгоспі. Віяти повіз на радгоспний тік, та, угледівши Саєнкову гречку, директор замахав руками: «Забирайся геть, не дратуй мене і моїх людей. Михайло Михайлович подумав, що той жартує, але ні. «Чуєш? Не внось «смути» в моє господарство? Геть!»

— Для моєї сім'ї після трьох повноцінних років самостійного господарювання, коли ми вже тримаємо і корів та свиней, ніякої кризи немає, — запевнив Михайло Саєнко. — Достаток повний. За столом не відмовляємо собі ні в чому. За моїми підрахунками, хлібом, м'ясом, молоком, олією, гречкою та овочами годуємо щонайменше вісімдесят сімей. Чи похвалиться подібним хто з колгоспників?

Зажила, отже, родина? Щодо цього неодмінно знайдуться ласі коментувати злостиво: ага, таки багатіють, стають панами. Хоча в тому, хто багатіє, як Саєнки працюють, сказати таке язик не повернеться. Але й це не головне. Якщо колись підносили до небес колгоспів-мільйонерів, то фермерів-мільйонерів тепер із задоволенням проклинають. Де логіка? Тим часом Михайло Михайлович був мільйонером уже кілька разів, але протягом кількох днів. Бо відразу витрачав гроші на господарство. На те, щоб придбати обнову для себе, дружини чи дітей, не витратив ще жодного карбованця. І носять, і користуються в побуті Саєнки тим, що нажили раніше.

— Ось у цьому собі дійсно відмовляємо — не дозволяємо розкошів, — говорить глава сім'ї. — Все йде на техніку, ремантент, добрива, будматеріали, пальне...

Уже придбав гусеничний і колісний трактори, вантажні машини, сівалки, культиватори, борони. Розбудовує хлів, комору, інші подібні приміщення. Стягується на велике подвір'я зі сховищами, ангарами, гаражними боксами, майстернею. Спільно з кількома новомосковськими колегами заходився споруджувати магазин...

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Стежимо за подією

БЛОК «РОСІЯ» — «ПРОЛЕТІВ»

Як ми уже повідомляли, 25 грудня відбулася конференція представників Республіканської партії Криму, Партії «Республиканского движения Крыма», Народної партії Криму і «Русскоязычного движения Крыма». Вони офіційно заснували передвиборчий блок «Росія» і вирішили зареєструвати його в Центральній виборчій комісії. Від блоку на посаду президента Республіки Крим балотується голова Республіканської партії Криму, депутат ВР Криму Юрій Мешков. Однак, як заявив нашому кореспондентові заступник голови Центрвиборчкому Криму Юрій Сахаров, блок «Росія» не може бути зареєстрований, бо згідно з законодавством документи зі створення блоку потрібно було подати не пізніше як за 35 днів до виборів.

Олександр ШЛАТ.

Крим.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про господарські товариства»

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про аудиторську діяльність» Верховна Рада України **постановляє:**

У частині першій статті 17 Закону України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст.682) слова «аудиторськими службами» замінити словами «аудиторськими організаціями».

Президент України
Л.КРАВЧУК

м.Київ
16 грудня 1993 року

Закон України

Про внесення зміни до статті 10 Закону України «Про банки і банківську діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Частину п'яту статті 10 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 25, ст. 281) викласти в такій редакції:

«Голова Правління Національного банку України призначається Верховною Радою України строком на 4 роки за поданням Голови Верховної Ради України».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
23 грудня 1993 року

Закон України

Про внесення доповнення до Декрету Кабінету Міністрів України «Про порядок обкладення митом предметів, які вивозяться (пересилаються) громадянами за митний кордон України»

Верховна Рада України **постановляє:**

Доповнити пункт 2 Декрету Кабінету Міністрів України № 21—92 від 29 грудня 1992 року «Про порядок обкладення митом предметів, які вивозяться (пересилаються) громадянами за митний кордон України» підпунктом «д» такого змісту:

«д) вирощена громадянами на городах та присадибних ділянках продукція та вироби з неї в разі наявності довідки органу місцевого самоврядування, яка підтверджує, що вказана продукція є власністю громадянина і вирощена ним».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
23 грудня 1993 року

Закон України

Про внесення змін до статті 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Абзац другий частини першої статті 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 22, ст. 303; 1993 р., № 11, ст. 83) викласти в такій редакції:

«органів внутрішніх справ — кримінальною та спеціальною міліцією, спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю, оперативно-розшуковими підрозділами Державної автомобільної інспекції, оперативно-режимними підрозділами місць позбавлення волі».

2. Цей Закон набуває чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
23 грудня 1993 року

Указ Президента України

Про заходи щодо фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок в Україні

З метою запобігання протиправним діям щодо ядерного матеріалу та ядерних установок, що використовуються для мирних цілей, та визначення правових засад їх фізичного захисту **постановляю:**

1. До прийняття Закону України щодо використання ядерної енергії визначити, що у сфері фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок:

Служба безпеки України і Міністерство внутрішніх справ України оцінюють стан справ зі збереженням ядерного матеріалу, запобігають злочинним діям проти ядерного матеріалу та ядерних установок, дають рекомендації щодо рівня їх фізичного захисту, контролюють додержання цих рекомендацій, розшукують та повертають ядерний матеріал у разі його втрати;

Державний комітет України з ядерної та радіаційної безпеки згідно з рекомендаціями МАГАТЕ, а також рекомендаціями Служби безпеки України і Міністерства внутрішніх справ України, виданими на підставі абзацу другого цієї статті, затверджує норми і правила щодо фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок, здійснює нагляд за їх додержанням та станом фізичного захисту;

Державний комітет України по використанню ядерної енергії, юридичні особи, які здійснюють будівництво ядерних установок чи сховищ ядерного матеріалу та їх експлуатацію або використовують, зберігають, перевозять ядерний матеріал, забезпечують фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок згідно з затвердженими нормами і правилами, підтримують його на встановленому рівні.

2. Уповноважити Державний комітет України з ядерної та радіаційної безпеки здійснювати відповідно до статті 5 Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу 1980 року міжнародні зв'язки України з питань фізичного захисту ядерного матеріалу.

3. Кабінету Міністрів України:

ужити невідкладних заходів до збереження ядерного матеріалу всіма підприємствами й організаціями, які його використовують, зберігають, перевозять, встановлення персональної відповідальності за його схоронність, здійснення обліку осіб, які виконують роботи в місцях зберігання та використання цього матеріалу;

затвердити у тримісячний строк правила щодо організації та забезпечення фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок;

затвердити у шестимісячний строк Порядок проведення державної перевірки осіб, які мають належну кваліфікацію і виявили бажання виконувати роботи, пов'язані з добуванням, зберіганням та використанням ядерного матеріалу і вимагають надійності виконавців;

визначити потребу в технічних засобах охорони, огляду та радіаційного контролю, у тому числі для використання на пунктах пропуску через державний кордон, та затвердити програму їх виготовлення;

розглянути питання про доцільність утворення міжвідомчого центру регулювання фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок в Україні.

Президент України
Л.КРАВЧУК

м.Київ
28 грудня 1993 року

Закон України

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

Верховна Рада України **постановляє:**

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про власність» внести зміни до таких законодавчих актів України:

I. У цивільному кодексі Української РСР:

1. Статті 86, 107, 228 викласти у такій редакції:

«Стаття 86. Право власності

Право власності — це врегульовані законом суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження майном.

Право власності в Україні охороняється законом.

Держава забезпечує стабільність правовідносин власності.

Власність в Україні виступає в таких формах: приватна, колективна, державна.

Усі форми власності є рівноправними.

Відносини власності регулюються Законом України «Про власність», цим Кодексом, іншими законодавчими актами»;

«Стаття 107. Позбавлення права користування жилим будинком

Вилучаючи будинок чи його частину з підстав, зазначених у статті 105 цього Кодексу, суд може позбавити громадянина, який здійснював самовільне будівництво, а також осіб, які проживають спільно з ним, права користування жилою площею в будинку чи частині будинку, що вилучається.

У разі відсутності у виселюваних іншого жилого приміщення, придатного для проживання, їм надається жиле приміщення відповідно до вимог частини другої статті 114 Житлового кодексу Української РСР тією організацією, якій передано будинок (частину будинку)»;

«Стаття 228. Ціна

Продаж майна провадиться за цінами, що встановлюються за погодженням сторін, якщо інше не передбачено законодавчими актами».

2. Частину третю статті 244 викласти в такій редакції:

«До договорів дарування нерухомого майна застосовуються правила статті 227 цього Кодексу».

3. Глави 7, 8, 9, статті 87, 87^1, 88, 100—104, 106, 108, 109, 111, 117, 120—127, 134, 135, 141, 142, 144,146, 149, 150, 226, 227^1, 563, 571 виключити.

II. Визнати такими, що втратили чинність, статті 8—11, 14 Указу Президії Верховної Ради Української РСР від 9 грудня 1963 року «Про порядок введення в дію Цивільного і Цивільного процесуального кодексів Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1963 р., № 51, ст. 731; 1985 р., № 23, ст. 542).

III. Частину третю статті 141 Житлового кодексу Української РСР (Відомості Верховної Ради УРСР, 1983 р., додаток до № 28, ст. 573) виключити.

IV. Цей Закон набуває чинності з моменту його опублікування.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
16 грудня 1993 року

Закон України

Про внесення змін і доповнень до статей 43, 43^1 Кодексу законів про працю України

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни і доповнення до Кодексу законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 22, ст. 302:

1) у статті 43 виключити слова «і 8»;

2) частину першу статті 43^1 доповнити новим абзацом такого змісту:

«звільнення працівника, який вчинив за місцем роботи розкрадання (в тому числі дрібне) державного або громадського майна, встановленого вироком суду, що набрав законної сили, чи постановою органу, до компетенції якого входить накладення адміністративного стягнення або застосування заходів громадського впливу».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
16 грудня 1993 року

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 5, ст. 21) такі зміни:

У частині першій статті 29, статтях 36 і 53 слова «за попередній рік» замінити словами «за попередній квартал».

2. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 1994 року.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
23 грудня 1993 року

Постанова Верховної Ради України

Про склад Антимонопольного комітету України

Верховна Ради України **постановляє:**

Затвердити поданий Головою Антимонопольного комітету України Антимонопольний комітет України в такому складі:

Перший заступник Голови Комітету — державний уповноважений **Борисенко** Зоя Миколаївна;

Заступники Голови Комітету — державні уповноважені

Мельниченко Олександр Іванович,

Супрун Василь Павлович;

Державні уповноважені

Бурдін Олександр Миколайович,

Козлов В'ячеслав Олександрович,

Медведев Анатолій Іванович,

Мороз Світлана Михайлівна,

Пятковський Володимир Дмитрович,

Струк Василь Миколайович.

Труш Віктор Васильович.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ
23 грудня 1993 року

Укази Президента України

На підставі подання Комітету по державних преміях, а також Міністерства у справах будівництва і архітектури та Спілки архітекторів Президент України Леонід Кравчук видав укази, за якими присуджено Державні премії України 1993 року в галузі науки і техніки, а також архітектури. Установлено розмір Державної премії України на 1993 рік — по десять мільйонів карбованців кожна.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про поширення на підприємства установ по виконанню покарань і лікувально-трудових профілакторіїв Міністерства внутрішніх справ України дії Закону України «Про підприємства в Україні»

Верховна Рада України постановляє:

1. Поширити на підприємства установ по виконанню покарань і лікувально-трудових профілакторіїв Міністерства внутрішніх справ України дію Закону України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 24, ст.272, № 36, ст.474; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 17. ст.209, № 38, ст.562. № 39, ст.574, № 48, ст.655; 1993 р., № 11, ст.83, ст.94, № 13, ст.115, ст.116, № 17, ст.184, № 24, ст.252, № 26, ст.277, № 29, ст.308).

2. Надати Кабінету Міністрів України право визначити особливості застосування Закону України «Про підприємства в Україні» до зазначених підприємств.

Голова Верховної Ради України
І.ПЛЮЩ

м.Київ
23 грудня 1993 року

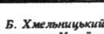
ВІД БОГДАНА ДО ІВАНА НЕ БУЛО ГЕТЬМАНА

(Початок на 1-й стор.).

А ти, Богдане, воюй, завойовуй на царське ім'я міста і в Білій Русі і в Галичині. Гетьман бачить, куди воно хилиться, і тягне час.

Але ж і присягу свою московському цареві він розглядає так, як тільки й можна було її розглядати в феодальні часи. Зміниться цар у Москві — і то вже їхня, Богданова й військова справа — присягати новому чи ні. Зміниться гетьман в Україні, і знову ж таки та присяга — його справа... Ні про які «вічні часи» не йшлося!

Тим більше, що цар порушує Переяславські статті, змінюється в Україні, підписує мир з Польщею, купившись на обіцянку панів обрати його й королем польським після смерті Яна-Казимира. Козаки з тої обіцянки сміються, але цар їх не чує.

Б. Хмельницький, гетьман України

Богдан Хмельницький знаходить нових союзників. Шведського короля Карла X і семиградського князя Ракоці. Умова — спільно розгромити Польщу і поділити її землі. Причому Україні відійдуть власне її землі, без суто польських. І вона стане незалежною ні від кого.

Шведи зайняли Краків. Союзники дійшли до Варшави. Але у шведів замало сил, а частина поляків зуміла напасти на Семиградське князівство. Ракоці мав вертатися. Москва дихала вогнем на гетьмана за спілку зі шведами.

Занедужав Богдан і помер.

А далі спроба Виговського вирватися від царя, метання нещасного Юрія Хмельниченка і — руїна в Україні. Бо цар-батюшка, не довго думаючи, в 1667 році віддав Правобережну Україну знову Польщі. Отак то «дотримувалася» Переяславська угода. Отакий був гарант цілісності України. Столітня кривава боротьба українського народу одним царським словом була зведена нанівець. Бо з часів Стефана Баторія, а пізніше «смутного времени» ще боялися на Москві польської шаблі. Московська держава з її незграбним боярством і незграбним військом тільки у XVIII столітті стане Росією і викує доблесних солдатів і офіцерів і блискучих полководців.

А що ж за часів Івана Мазепи? Піднімається Україна з руїни, друкує книги, будує храми просвіщенний гетьман, можливо, перший український інтелігент.

Петро I воює зі шведами. Шведський король Карл XII пустошить Польщу і садить там свого короля, Станіслава Лещинського. Петро I підтримує іншого короля польського, Августа II. Він же курфюрст саксонський. За сумісництвом.

Мазепа міркує. Його Україна приречена на роль розмінної монети. Переможе Карл з Лещинським — що буде? Карл візьме собі частину Балтійського узбережжя, а Лещинський натомість випросить у нього Україну. Правобережну, або й всю. Переможуть Петро і Август — чим розплатиться цар із союзником? На що посягатиме польський круль? На правобережну Україну. Бо Петро не втримає і північ, і південь (що й справдилося через кілька років, коли царя турки поперли з Пруту).

І старий багатий гетьман, якому вже нічого не було треба, крім волі для своєї Вітчизни, робить хід конем. Сам стає спільником Карла XII і робить його гарантом незалежності України. Але народ, як то кажуть, не зрозумів свого вождя. Одні лише козаки запорозькі зрозуміли гетьмана і були з ним до кінця.

А далі Меншиков катує Батурин. Дістає рану Карл XII. Фатально помиляється один з шведських полководців, і Петрові всміхається сонце Полтави.

Тоді народ не зрозумів свого вождя. А потім сказав: від Богдана до Івана не було гетьмана. Бо українці таки ж мають властивість пізніше чухати потилиці. Але ж таки й недаремно поєднав народ імена цих двох гетьманів.

А що стосується народного депутата, який говорив про час Хмельницького (не буду називати ім'я того обранця, незручно, він за фахом — історик), то скажу таке: слід би всім кандидатам у народні депутати України складати тести на знання історії й мови, економіки й права. Тоді, може, менше б дурниць молотили.

Народ, який забуває свою історію, приречений пережити її знову...

А як же нам бути з сусідами, зокрема, з північним? А як належить. Співробітничати, дружити, рідні з ним не цуратися (а ми ж рідня!), але з врахуванням своїх інтересів. Бо іншої такої світлої королеви, як наша Україна — немає. Бо

В своїй хаті — своя правда...

Навіть якщо сьогодні та правда невесела — завтра новий день настане.

Сергій ПРАВДЕНКО.

Цитуємо

«Остаточний договір представники обох сторін уклали в Москві в березні 1654 р. (т. зв. березневі статті). Цар забезпечив Україні її права, що торкалися таких справ: гетьмана і старшину вибирає рада; українська адміністрація і судівництво не підлягає Московщині; податки збирає український скарб; козацького війська має бути 60 000; залишається давній поділ на стани — козацький, шляхетський, міщанський і духовний, кожний стан зберігає свої права; Україна має право вести переговори з іншими державами. Українці визнали такі права царя: держати в Києві воєводу з залогою; про закордонні посольства гетьман повідомляє царя; також про вибір нового гетьмана цар має бути повідомлений. Права всіх станів цар затвердив своїми грамотами.

Союз з Московщиною вийшов із тверезих, реальних міркувань української політики. В основі його не було ніяких ознак сентименту. Це не було ніяке приєднання «відрізаної вітки до материнього пня», як це пізніше пробували змалювати царські підлесники, ані поворот відірваних земель під владу давніх володарів. Не йшло також про визволення православної церкви: між українською і московською церквою існували такі глибокі побутові різниці, що найбільш вороже до зв'язків з Москвою ставилося київське духовенство. І сам Хмельницький неохоче прийняв становище царського васала і не думав піддаватися під керівництво Москви. Як при всіх давніших політичних комбінаціях, так і тепер він не рахувався з накиненими зобов'язаннями, а йшов своїм власним шляхом, до скріплення своєї влади і держави. Союз з Москвою означав повний розрив з Польщею. Українська політика остаточно видобулася з-під впливу польських традицій і могла йти до власної мети. Московський режим був ще надто свіжий, щоб їй у тому перешкодити».

Іван КРИП'ЯКЕВИЧ.

Ми всі втомилися від емоцій. Особливо від тих, які раптом стали прямою похідною від політики. Адже, погодьтеся, саме від політичних рішень нині прямо й безпосередньо залежить чимало речей, що керують нашими почуттями: наявність хліба на столі і м'яса в каструлі, температура батарей у квартирі й кількість автобусів на лінії, навіть можливість поспілкуватися — мені, наприклад, з певного часу не вдається звести під одним дахом трьох своїх старих друзів — усі перелаялися через різне розуміння політичної ситуації та шляхів виходу України з кризи.

Є люди, котрим політичні пристрасті протипоказані. Це — вчені. Вони мають справу з цифрами і фактами, неупереджене узагальнення яких і дає те, що називається «об'єктивна реальність». Приємна чи неприємна, але вона — реальність, і вже тому з нею варто рахуватись, особливо таким емоційним людям, як політики. А позаяк нескінченний ланцюг виборів, опитів, референдумів, парламентських криз, змін уряду, упереміж з таким же нескінченним стоянням у чергах (це ще той політклуб!), усі нас перетворив на політиків, дозвольте запропонувати вам запис розмови з Ігорем КЛЯМКІНИМ — відомим ученим, доктором філософських наук, одним з найвідоміших російських аналітиків. Він, зокрема, очолює аналітичний центр Фонду «Громадська думка» — незалежної дослідницької громадської організації, яка спеціалізується на соціальних дослідженнях на підставі опитів різних груп населення Росії та близького зарубіжжя.

Ми — ближнє зарубіжжя, причому таке, до якого Росія традиційно небайдужа. Причин для цього чимало, а в наші дні додалася ще одна: саме позиція України протягом останніх двох років зумовлювала скептичне ставлення до перспектив СНД. От російські дослідники і прагнули зрозуміти, чи відповідає позиція українських політичних еліт настроям українського суспільства в цілому й окремих його груп зокрема, а головне — в якому напрямі вони розвиваються.

Пан Клямкін розповів чимало повчального про те, як еволюціонувала українська суспільна свідомість протягом останніх півтора року. Розповідь була вельми доказова — цифри, пропущені через комп'ютер, переконують. Та ще більш повчальною виявилася друга частина розмови, коли так само доказово й неупереджено говорилося про еволюцію суспільної думки Росії. І про напрям, в якому вона еволюціонує.

Почалося ж усе з аналізу ставлення росіян до відокремлення України.

Україна, Росія:

Відверта розмова з людиною,

— До незалежності України Росія ставиться (причому проявилося це в усіх опитаних групах) імперськи. Можливо, це посилюється ще й особливим ставленням до України, як до чогось близького. Це дуже помітно в одержаних відповідях — в більшості з них Україна взагалі сприймається просто як частина Росії. Тому її відокремлення травмувало свідомість росіян. І проявилось це вельми специфічно.

От, скажімо, ставлення до армії. І в Україні, і в Росії ми ставили аналогічні питання: ставлення до створення армій — української і російської. Одержали зовсім протилежні речі. Для українців дуже важить, що вони тепер так само, як і Росія, окрема країна. Тому вони підтримують створення української армії і нічого не мають проти російської — у нас своя армія, у вас своя. А в Росії зовсім інший настрій. Вони категорично проти української армії, але за «свою» армію — всі групи опитаних.

Або ж візьмімо питання Криму. Рейтинг Верховної Ради минулого літа був майже нульовим, просто незрівнянним з рейтингом Єльцина. Проте коли Верховна Рада визнала Севастополь за російське місто, вона здобула схвалення у 51% опитаних, а от Єльцин, який виступив проти, набрав лише 10 — 12%, 36% опитаних висловили незгоду зі своїм президентом у цьому питанні.

— А от така, не знаходжу іншого слова, інфантильність в оцінках — вона не є небезпечною для російського суспільства?

— Коли говорити про оцінки, то все, про що ми говоримо, становить небезпеку і для Росії, і для України. Тому що в остаточному підсумку найважливішими є явища, які відбуваються у свідомості людей: ніхто не хоче воювати, але війна в головах уже сидить.

Ще одне цікаве явище: різне ставлення до такого атрибуту державності, як гроші. В Україні спочатку був сплеск ейфорії з приводу запровадження власних грошей, потім настав спад — вже минулої осені практично в усіх групах відповідали, що купони — це погано. Проте в той же час знову ж таки більшість виступала за впровадження своєї повноцінної валюти. А в Росії введення колишніми союзними республіками, серед них і Україною, власних валют психологічно сприймалося дуже погано. А коли ми спитали про запровадження російської валюти, всі схвалили це. Ми, мовляв, теж відокремились — і вам покажемо. Такий от настрій. Україна, до речі, на запровадження російської валюти не знала, як реагувати — ми вперше мали таку кількість коливань людей, що не визначилися з відповіддю.

Проте я хочу звернути вашу увагу саме на еволюцію в російській державній свідомості. Мало в яких питаннях простежується так різко виявлена еволюція.

Свідомість у Росії імперська — тут я Америки для вас не відкрию. Нічого вже не вдієш — людина російська мислить у межах імперії. Однак, коли після Біловезької Пущі Союз розпався, спрацював реалізм, і більш як 20 відсотків за відновлення Союзу в нас ніколи не висловлювалися. Компенсувалась ця втрата у свідомості ідеєю СНД — такий собі пом'якшений образ нової державності. А ідея російської національної державності ще півтора року тому була такою ж слабкою, як і думка про повернення назад, до Союзу. Проте за минулих півтора року все просто перевернулося. Росія відчутно переорієнтувалася на національну державність! При цьому російська національна держава сприймається як чинник реінтеграції. Мовляв, СНД, по суті, немає, то ми створимо власну сильну державу, натиснемо — і через цей тиск усе відновимо. Я трішки утрирую; але загалом цифри свідчать саме про це. На початку 1992 року приблизно 50% опитаних висловлювалися за СНД і десь 22% — за національну російську державу. На початку вересня 1993 року 39% — за національну державу і 32 — 33% — за СНД. А в елітних групах (підприємці, управлінці, директорський корпус) зрушення ще раніше відбулися, і показники там набагато вищі. Так от, та політика, що її проводить Росія десь з літа 1992 року, політика тиску (в тому числі й через кореспондентські рахунки), — вона не випадкова. Це не тому, що хтось там, «угорі», погано до України ставиться. Ні, коріння її — в еволюції настроїв російського суспільства, російських еліт зокрема. І мені здається, що Україні це явище слід чітко усвідомлювати.

— Але ж, вибачте, виходить мало не за Жириновським: натиснемо, відновимо, і вже ніяких вам республік, будуть губернії... Інакше кажучи, в російській суспільній свідомості мислиться відновлення саме Росії — не Союзу, не СНД, навіть не «спілки слов'янських держав» (наївна і, чесно сказати, не надто красива ідея) — мається на увазі повернення саме в єдину і неподільну Росію?

— Питання Ваше має швидше експертний характер, на масовому суспільному рівні цю ідею важко перевірити. Проте, справді, існують різні підходи. Один такий, як Ви кажете, — просто федерація, по суті — губернії: зібрати, приєднати...

— «Збирання земель»?

— Так, це традиційний російський шлях. Є прихильники «пруського», так би мовити, варіанту, коли існує центральна зона, в нашому випадку це Росія, вона домінує на всьому просторі, але при цьому питання про державність колишніх республік практично знімається. Мені особисто близький варіант, який передбачає щось середнє між, умовно кажучи, «пруським» варіантом і Європейською Економічною Спільнотою. Новоутворені суверенні держави — це реальність. Відхід назад неможливий інакше, як через величезні потрясіння. І все одно не вийде відновлення. Коли дуже умовно говорити наздогад України, то нічого, крім деяких східних і південних районів, силою втримати Росія не зможе.

Для мене основою є те, що народ України вирішив жити в самостійній державі. Отже, з цього і треба виходити. Лише від цього залежить українська державність.

Мало того, я вважаю, що доля демократії і в Росії, і в Україні залежить насамперед від того, як демократично складуться відносини між Росією і Україною, Росією і Білоруссю, Україною і Білоруссю — ось між цими трьома державами. Нічого розвинутішого в політичному сенсі, аніж ці республіки, радянський режим не залишив. На всьому цьому просторі зараз ні класів нема, ні партій нема — є лиш ці напівдержавні утворення. Дуже ще слабенькі, але є. І коли в них нічого не вийде, увесь цей загальний розгардіяш піде далі. Саме тому наш Фонд надає такого значення вивченню настроїв та обстановки в цих країнах.

Однак, повторюю, існують, крім усього іншого, певні настрої в Росії, і з ними тут рахуватиметься кожний політик. Кравчук (щоправда, не одразу, а коли сформувалась явна «патріотична» опозиція) почав приглядатися до цих процесів. З цим, очевидно, пов'язані і зміни у відносинах. Адже зсередини цього суспільства виростає цілком певний варіант насильницького розв'язання питань, пов'язаних із взаємовідносинами новоутворених держав. Є демократичний варіант відносин, але є і насильницький. І настрої в суспільстві розвиваються в такому напрямку, що... Насильства поки що ніхто не хоче, але «забрати» вже хочуть.

— Саме тому демократ Єльцин у відносинах з Україною частенько поводить себе зовсім не як демократ?

— Ви що маєте на увазі?

— Те, що в його діях нерідко відчувається відвертий тиск. Даруйте, але ж це іноді дуже явно проглядається. Пам'ятаєте незабутнє, крупним планом з телекрану: «А мы им краники — повернем!..» Не будемо говорити про те, як це взагалі гідно великого, серйозного політика... Але Ви, безумовно, маєте рацію: наше майбутнє великою мірою залежить від наших взаємних відносин. Безумовним є й те, що рівень демократії в Росії ще довгенько визначатиме рівень демократії в Україні...

— Ну, я не став би недооцінювати і вплив України на те, що відбувається в нас. Особливо враховуючи, що ми поряд і всі ці ускладнення перетворюються в геополітичні проблеми.

Вчитися розуміти одне одного

яка не має права на емоції

— Та, однак, поряд з нами існує велетень, і те, чим житиме цей велет — його темперамент, його настрої, — багато визначатиме. Так от, як би Ви охарактеризували ці настрої? До речі, перебуваючи в Москві, я жадібно читала московську пресу, намагаючись зрозуміти стан і почуття людей після подій 3-4 жовтня. І, знаєте, склалося враження, що багато хто намагається дистанціюватися від Єльцина, від того, що сталося. Мало того, висловлюються якісь недобрі передчуття стосовно майбутнього Росії, режиму, тієї атмосфери, що в ній формується. Ви — вчений, людина, якій заборонено керуватися емоціями. Яким Ви бачите майбутнє Росії?

— Тут важко відповісти одним словом... Настрої, про які Ви кажете, безумовно, є. Події 21 вересня, а особливо 3-4 жовтня, і справді розкололи, нехай не суспільство в цілому, але інтелігенцію, насамперед її політизовані верстви.

Що сталося 4 жовтня? Як до цього не ставитись, але цього дня закінчився період Радянської влади. Тут, у Росії, в кожному разі, вже закінчився. Комунізм і, відповідно, Радянська влада як останній рудимент комуністичного режиму, були усунуті крайнім радикальним крилом політиків і політизованої інтелігенції.

Що ж буде далі? От вже на-небто в руках уся влада, все можна. Та насправді нічого не можна. Адже геть усі проблеми лишилися — і з автономіями, і з економікою, та й з областями. І розкол.

І ось далі цей розкол у політичних колах, як мені видається, буде поглиблюватись. А зводиться він до того, що в Росії виникли суперечності більш загальні, поміж авторитаризмом і демократією. Зараз у нас багато пишуть про авторитарний режим. Хтось, як Явлинський, твердить, що в нас уже встановлено авторитарний режим, а хтось до нього лише закликає, бо ж з демократією в нас, мовляв, нічого не вийде.

Однак авторитарного режиму в Росії поки що немає. Тому що авторитарний режим — це коли певні елітні групи, здатні контролювати достатньо широкі суспільні верстви, домовляються про певну стратегію дій при обмеженні політичних свобод. Тут подібної домовленості не було й нема. Просто одна з гілок влади, дуже слабка, усунула іншу, ще слабшу. Але ніхто не заперечував, бо ж інших осередків влади теж нема. Інші ще слабші.

— А от у цих політичних коаліціях, що зараз формуються, Ви не вбачаєте зародку тієї прийдешньої домовленості?

— Елітні кола, звісно, можуть домовитись. Та треба ще, щоб російське суспільство в цьому свій інтерес побачило. А реальний стан нинішнього суспільства такий, що немає ніякої усвідомленої політичної стратегії. Тому й немає домовленості між впливовими групами, щоб її проводити, тому властям знов доводиться говорити, що ми, мовляв, за демократію. Парламент ми ліквідували — але ми за демократію, ми й вибори призначили, ми й партії, навіть комуністів, дозволили. Ну, а чому? Та тому, що сили ж жодної нема! А як немає сили, то й доводиться знову залучати якомога ширші верстви. За всієї цієї демократії міністрам надано право поєднувати пости. А все тому, що бояться демократії — невідомо ще, яким він буде, той парламент, а свій вплив там треба ж якось забезпечити. Який же це авторитарний режим? Це, як і досі, дуже аморфна демократія.

— Як на мене, то весь світ уже втомлено чекає, коли в Росії нарешті щось визначиться, дасть себе знати якась певна тенденція, назовімо це звично — «сильна рука». А виходить, що сили, як і досі, нема, стратегії, як і досі, нема, отже, Росію, як і досі, веде стихія? Єльцин — він грає на стихії? І — хилиться на його бік?

— Я відповів так: він перемагає, бо 4 жовтня скінчилася ціла епоха. Його противників можна було зобразити прихильниками реставрації комунізму. І тому антикомунізм як ідеологія практичного політика давав змогу певним політичним групам самостверджуватися, досягати успіху. Тепер, як тільки комуністів усунули, закінчився не лише комунізм, але вичерпав себе й антикомунізм як політична платформа. І далі її вже не залучатимуть.

Що ж прийде їй навзамін? Я гадаю, це буде російський націоналізм. Комуністи з націоналістами в Росії в майбутньому розійдуться. «Білий дім» — це було їхнє останнє об'єднання. тому що комунізм не має в Росії майбутнього (на Україні в нього, може, шансів навіть більше). А націоналізм — як імперська ідеологія — тут має і шанси, і майбутнє.

— Але російські власті від комунізму відштовхнулись — і зробили крок уперед. Від чого тепер вони будуть відштовхуватись, щоб зробити наступний крок? З чим тепер боротимуться?

— Думаю, що з націоналізмом вони найближчим часом боротись не будуть. Мало того, частково візьмуть на озброєння його ідеологію. І ось що важливо всім нам зараз зрозуміти. Ви визнаєте, що Україна великою мірою залежить від того, як вирішуватимуться досі всі ці проблеми в Росії. Однак я вважаю, що і в Росії багато що залежить від того, як буде вирішено схожі проблеми в Україні.

— Проблеми нині — це передусім економіка...

— Я виходжу знову з даних, одержаних під час наших опитів. В Україні, принаймні в тих районах, де ми опитували, дуже своєрідна картина. Питання: на кого слід орієнтуватись Україні — на Росію чи на Захід? Відповіді: понад 50% — на Росію, 20% — на Захід. Це реальність. Коли сюди приїздять з Заходу, я кажу про це. Німці заявляють: Україна — зона нашого впливу. Я питаю: ви можете забезпечити формування Української незалежної держави? Вони кажуть — ні. Але тоді хай і не розраховують мати там щось у майбутньому. Або вони витягають Україну, або газ піде звідси, нафта піде звідси. Однак тоді, Росія, природно, на щось претендуватиме.

— Але ж Росія теж не буде забезпечувати існування незалежної української держави, вона буде забезпечувати реалізацію власних інтересів? А якими вони будуть, її інтереси? Мені здається, що Росія ще не змирилася з об'єктивною реальністю: Україна пішла назавжди. Але ж вона не від Росії пішла назавжди, вона з імперії назавжди пішла! Пішла — і тут же розвернулася обличчям до сусіди: ми готові працювати, торгувати, дружити! А от в Росії ж настрої поки що не змінилися. Відокремлення не сприймається!

— Росія з об'єктивною реальністю змирилася. Проте одразу виникла інша реальність, і з нею теж треба рахуватись: Росія тепер розмовлятиме з Україною мовою власних інтересів. Жодну іншу мову російське суспільство просто не зрозуміє. І, підкреслюю, особливо щодо України. Враховуючи все, про що ми говорили, — й особливий характер наших відносин, і ставлення до виходу України.

І пройти через усе це буде дуже важко. Зокрема й тому, що розмова з боку Росії мовою національних інтересів сприймається виключно як розмова з позиції сили, імперії. В цьому сенсі й Україні теж належить визнати нову реальність.

Мені доводилося чути міркування про те, що Росія нібито зобов'язана допомогти Україні інтегруватися до західної економіки, бо ж, мовляв, несе за неї певну відповідальність. Та ніякої відповідальності вона не несе! Про це ще можна говорити в якомусь історичному плані, однак це не аргумент для політика.

— Одне слово, якщо ви — держави, то й поводьте себе як держави?

— Саме так, і поводьте себе як держави! А коли не можете, то не треба цю неспроможність компенсувати доріканнями щодо імперскості. Йдіть на поступки! Перестаньте бавитись ідеологічними цяцьками!

Знаєте, я навіть якось побоююсь за нинішнє покоління українських політиків. Обстановка в Україні така, що мовою інтересів суспільство, його політизована частина говорити не дозволяє. Воно примушує говорити мовою ідеологем та міфологем.

Та найголовніше ось що: адже ми справді не можемо жити зовсім окремо. Я повторюю — й Росії надзвичайно важко існувати окремо від України. Саме тому будь-яка соціальна криза в Україні є невигідною для Росії, вона може перекачатися сюди. Та й настрої ці, що їх почали виявляти наші опити, — вони ще не перейшли на етнічний рівень. Коли ми питаємо, чи хочете ви, щоб там, у колишніх республіках, було гірше (це найбільш провокаційне запитання!), завжди дістаємо масову відповідь: ні! Причини тут, звичайно, найрізноманітніші, зокрема й те, що простори ці досі сприймаються як своє. Однак бажання зла — немає. З іншого боку, коли мова заходить про так звані державні святині, наприклад про Севастополь, то настрої негайно міняються. Оце вже є.

— Але, знаєте, наше ставлення до власної державності теж дуже емоційне. Все це круто замішано на історії. Дуже вже важко і довго ми до нашої державності йшли. І зараз справді економічні інтереси часом приносяться в жертву цим, як ви кажете, міфологемам. Чому? Ось одна з причин. Наші «союзники», провідники ідеї якнайтіснішого економічного (і не тільки) союзу з Росією — це в основному господарники великого масштабу, практики, люди, котрі знають, що чого варте, знають, як важко живе (і завжди жила) ця держава. Їхні рекомендації часто — самі тверезість і реалізм. Але так уже склалося, що цей прошарок — найбільш русифікована частина населення. І коли їхні представники вийдуть у державні лідери, то негайно буде зроблено великі поступки вже на іншому рівні, не економічному: запроваджено державну двомовність, можливо, постане питання навіть про національну символіку, бо синьо-жовтий прапор — це не їхній символ. Адже на цих хлопців не діють ані історичні доводи, ні культурологічні... Далі можна вже й не йти. Тим часом усяка відмова від національних символів дуже тяжко вдарить по національній психології. Можливо, це не тема для обговорення в холодну і не надто ситу зиму... Але нехай мені скажуть, чому український народ повинен платити саме таку ціну за своє право вижити!

Саме тому наші політики, серед яких, так уже склалося, великий відсоток діячів культури, часом приносять у жертву економічний виграш. Так, Україні союз з Росією був би в чомусь вигідним, так, підчепившись до локомотива російської економіки, ми здобули б те-то і те-то. Але, пожертвувавши при цьому символами, ми можемо втратити також щось дуже істотне. А цього разу — назавжди. Між іншим, після нашої розмови я бачу, що ситуація ще серйозніша, ніж мені видавалося раніше. Що ж робити?

— Бачите, жодне територіальне державне утворення не може взяти на себе більше, ніж може. Тому від домінування Росії на цьому просторі нікуди не дітися. Так складалося історично, що там, у вас, може домінувати або Росія, або Німеччина. Третього не дано. Німеччина — не може. Вона Прибалтику не може подужати, не кажучи вже про Україну. Це реальність, від якої нікуди не втекти. Постає лише одне питання: як найбільш безболісно, найбільш раціонально примирити з цим найбільш свідому національно частину українського суспільства?

Я вважаю, що ніщо, крім життя, не примирить. І ще — реакція більшості. Куди піде більшість, туди піде й Україна. Скоро у вас вибори — вони покажуть. Я не виключаю, що саме отой «схід», про який Ви кажете, прийде в Київ і домінуватиме в парламенті. І найгірше, що можна вигадати, — це почати розкручувати ідею, що все це, мовляв, «рука Москви», вплив Росії — пролізли до нас у парламент, ще й президента свого оберуть...

— Ні, це не найгірше. Найгірше — громадянська війна.

— Так, і це загрожує, це загрожує...

— Тож треба, щоб Росія це враховувала. Коли вона так уже зацікавлена у нашій стабільності... Я часом думаю, чому в політиці так мало враховується психологічна компонента? От у Росії про цю нашу емоційність, настроєність на незалежність (Ви помічали? У всіх йдеться про незалежність, а от українці — обов'язково «самостійники») говориться якось зневажливо. «Петлюрівці, бандерівці» — ото й усе, осмислити це явище глибше мало хто намагається. Але ця наша емоційність — вона справді може виявити себе у вибуху в безвихідній ситуації. І знову ж таки — Росія в цьому не зацікавлена! Так чому б їй не враховувати ці моменти у своїй політиці?

— Я не сказав би, що в Росії на великому політичному рівні таке ставлення до українських проблем. Вони саме сприймаються як проблеми, від яких залежить і Росія. Інша річ, що з національними комплексами рахуватися ніхто не збирається. Але ж і Україна не рахується з російськими державними комплексами. Наприклад, заявили по Севастополю: флот наш, і взагалі все тут — наше. Так зрозумійте, жоден, навіть найдемократичніший парламент в Росії за Україною цього не визнає!

— Але ж це теж комплекси! Тільки вже російські комплекси.

— Так от, нам треба знати комплекси одне одного. І ставитися до них, як до реальності. І рахуватися не тільки з власними. На оцих-от комплексах ми або розвоюємось (і приведемо до влади тут, у Росії, аж ніяк не демократів, котрі саме й керуватимуться лише власними комплексами), або знайдемо спільну мову і далі вже розмовлятимемо мовою спільних інтересів. Жодної ідеології! Мовою ідеології ми ніколи не домовимось! І якщо будь-який виступ Росії мовою державних інтересів ви сприйматимете як імперський тиск, ви лише будете зсувати тут політичну вісь у зовсім не вигідний для вас бік.

— І в цьому теж — вічний вплив України на Росію?

— Так, звичайно! Від цього тут дуже залежить розстановка сил. Кравчук, до речі, добре це розуміє. Але на Україні сталася досить лукава річ — політики, що приймають рішення, змушені з усім цим рахуватися. А інші, ті, що нижче, дозволяють собі бути такими безвідповідальними (бо ж вони рішень не приймають!), що практично всі українські елітні групи перебувають в опозиції до влади. Розуміючи водночас, що принципово інакше ця влада діяти зараз не може. Я гадаю, що вони це розуміють, що це просто лукавство. А коли не розуміють — тоді справи ще гірші.

— Боюсь, що справи ще гірші.

Я справді цього боюсь. Бо, як і величезна більшість моїх співвітчизників, не розумію, що відбувається в нашій країні. Чому в смертельно небезпечній для України ситуації люди, на яких покладено відповідальність за її долю, дозволяють собі настільки лукавий (спасибі за слово, пане Клямкін) спосіб дій. Звідки всі ці темпераментні протуберанці некомпетентності, алогічності, егоцентризму? Чому будь-яка програма потопає в трясовині безкарного нехтування, чому будь-яка розумна пропозиція, що виходить від тих, хто приймає рішення, розбивається тараном дріб'язкових причіпок і запрограмованого нерозуміння, чому будь-яка спроба почати щось реально робити паралізується з баламутною і нахабною певністю щодо власної недосяжності для відповіді перед народом?

Мине багато-багато років. І, як водиться, люди довідаються, що за всім цим стояло. Як стиналися інтереси, як формувалися капітали, як розподілялися зони впливу. Майбутні аналітики досконально проаналізують цей каламутний період центральноєвропейської історії кінця XX століття.

От лиш чи буде цікавою людству історія цієї частини Центральної Європи, яка зветься Україна?

З Ігорем КЛЯМКІНИМ розмовляла Лариса ТРИЛЕНКО.

Москва — Київ.

Цитуємо

«Через конфлікти, що пізніше виникали між росіянами та українцями , оцінка угоди, яка поєднала їхні країни, була предметом частих суперечок учених. Справа ускладнювалася тим, що оригінальні документи втрачено, збереглися лише неточні копії чи переклади. До того ж російський архіваріус Петро Шафранов доводить, що навіть ці копії сфальсифіковані царськими переписувачами. Загалом пропонувалося п'ять основних тлумачень Переяславської угоди. На думку російського історика права Василя Сергеєвича (пом. 1910), угода являла собою персональну унію між Московією та Україною, за якою обидві сторони мали спільного монарха, зберігаючи кожна свій окремий уряд. Інший фахівець із російського права Микола Дьяконов (пом. 1919) доводив, що, погоджуючись на «особисте підкорення» цареві, українці безумовно погоджувалися на поглинення їхніх земель московським царством, і тому ця угода була «реальною унією». Такі історики, як росіянин Венедикт Мякотін та українець Михайло Грушевський, вважали, що Переяславська угода була формою васальної залежності, за якої сильніша сторона (цар) погоджувалася захищати слабшу (українців), не втручаючися в її внутрішні справи; українці ж зобов'язувалися сплачувати цареві податки, надавати військову допомогу і т.д. Інший український історик — В'ячеслав Липинський — пропонує думку, що угода 1654 р. була не чим іншим, як лише тимчасовим військовим союзом між Московією та Україною.

Останнє тлумачення Переяславської угоди стоїть осібно від інших. У 1954 р. під час пишних святкувань 300- річчя українсько-російського союзу в СРСР було оголошено (щоправда, не вченими, а Комуністичною партією Радянського Союзу), що Переяславська угода стала кульмінаційним моментом у віковому прагненні українців та росіян до возз'єднання і що возз'єднання цих двох народів було основною метою повстання 1648 р. За офіційною радянською теорією, велич Хмельницького полягає в його розумінні, що «порятунок українського народу можливий лише в єдності з великим російським народом». Щоправда, в середині 1960-х років принаймні один радянський учений — Михайло Брайчевський — піддав цей погляд сумніву (що мало катастрофічні наслідки для його кар'єри), однак для всіх радянських учених підтримка партійної інтерпретації угоди лишалася обов'язковою».

Орест СУБТЕЛЬНИЙ.

До ялинки по козацьку кашу

Феєрверком різноманітних свят відзначають кіровоградці прихід Нового року і Різдво. Цього разу свята збіглися з 50-річчям визволення міста від німецько-фашистських загарбників. Особливо розкошуватимуть дітлахи, для яких веселощі триватимуть аж до 10 січня.

Разом з Дідом Морозом і Снігуронькою великим концертом привітав їх у новорічну ніч вокально-інструментальний ансамбль «Елема» виробничого об'єднання «Друкмаш», вручили придбані заздалегідь міськвиконкомом подарунки.

— А потім — дитячому будинку, школі-інтернату, будинку маляти, дітям-сиротам та дітям-інвалідам, — розповів заступник голови міськвиконкому Микола Чигрин, — вручили подарунки. Навідали й старих, інвалідів війни.

Військові у перші дні свят виставили біля ялинки кухні, які пригощали усіх бажаючих смачною козацькою кашею. А напередодні Різдва з'їхалися до Кіровограда його визволителі — ветерани Великої Вітчизняної війни. Після публікації в «Голосі України» про те, що на згадку їм дітлахи подарують власноручно вишиті фронтові кисети, наповнені запашним тютюном, схоже, побільшає турбот у міської влади. Бо з усіх держав СНД десятками пішли листи від ветеранів, що бажають відвідати місто, яке визволяли. Та вона не в претензії до газети: і подарунків, і цікавих заходів вистачить на всіх.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Зверніть увагу

Різдвяні мільйони Подільського корпункту

Наприкінці 1993 року в Подільському корпункті газети Верховної Ради України «Голос України» відбувся додатковий тираж виграшів «Лотереї передплатника», організований для прихильників «ГУ» у Хмельницькій області.

4.000.000 карбованців виграла жителька обласного центру Надія Василівна Ткач, 3.000.000 — Олександра Терентіївна Колибайло з Новоушицького району, по 500 тисяч — Олександр Михайлович Єсін з Городка, Іван Іванович Ковальчук з Віньковецького району, Лаврентій Олексійович Ковбля з Кам'янця-Подільського, Борис Іванович Гаркав'юк із Старокостянтинова та Анатолій Володимирович Дерепас з Хмельницького.

Виграші видаватимуться з 7 до 14 січня 1994 року в корпункті при пред'явленні квитанції про передплату та паспорта.

Людмила КСЬОНДЗ.

Хмельницький.

Ярмарки

Підняти настрій удалося

Понад 500 видів найрізноманітніших товарів, що їх виробляють підприємства області, представлено на різдвяній виставці-ярмарку, яка відкрилася у Черкаському рекламно-інформаційному центрі.

— Ми хотіли цим святковим ярмарком піднести настрій людей, показати, що не все у нас погано. Багато підприємств працює на ринок, випускає чудові товари для затишку у домі, для сім'ї, для дітей. І це нам вдалося, — сказала директор центру Валентина Шитюк.

Асортимент товарів змінюватиметься щодня: натомість електротоварів, килимів і меблів виставлятимуть одяг, взуття, майолíку, харчові продукти. Ціни — від 6 мільйонів 600 тисяч за львівський «Електрон» до 552 карбованці за чайну ложечку.

Триватиме виставка-ярмарок до 15 січня.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Якщо відверто...

Хто натравлює ціни

Різдвяні свята мешканці міст Дніпропетровщини мали змогу зустріти не за напівпорожніми столами. Обласна держадміністрація спромоглася влаштувати справді щедрі ярмарки — на ринки Дніпропетровська, Кривого Рога, Дніпродзержинська, Павлограда, Нікополя сотні колгоспних і радгоспних машин вивезли м'ясо, олію, яйця, борошно, гречку, овочі, фрукти тощо.

Хоч, як шкода, а ціни все-таки «кусалися».

Представник Президента в області Павло Лазаренко, на відкритті ярмарку в обласному центрі, назвав це наслідком фатального грудневого стрибка цін, якого, на його думку, можна було уникнути. Він прямо заявив, що економічних обгрунтувань такого неймовірного здирства немає — просто нинішній уряд вирішив латати спорожнілий республіканський бюджет за рахунок народу. Представник Президента послався на конкретний факт: враховуючи нові ціни на енергоносії, вершкове масло в області мало б коштувати сьогодні 16 тисяч карбованців за кілограм, а не 69, як є насправді.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Ініціативи

СТЕРЕЖИСЬ, МАФІЄ!

Депутат Слов'яносербської райради народних депутатів підполковник міліції у відставці Микола Каташов, активний учасник багатьох мітингів на Луганщині з найрізноманітніших політичних відтінків, нарешті виконав свою обіцянку: заснував обласну організацію «Антимафія». Організація боротиметься з тими, хто має керівні посади, працює в органах міліції і таємно пов'язаний з організованою злочинністю.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Продиктовано в номер

Трагедія в пологовому будинку

Подібного Луганщина ще не знала. Життя і здоров'я майже 50 новонароджених Лисичанського пологового будинку № 2 під серйозною загрозою. П'ятеро вже померли. Причина: під час проведення профілактичних робіт прорвало каналізацію і залило палати. Після вжиття відповідних заходів міська санепідемстанція дозволила матерям з дітьми знову заселити палати. А через місяць померла перша дитина. У немовлят виявлено збудник ентероколіту. Сильний понос, що супроводжує хворобу, швидко обезводнює організм і за 2–3 години дитина або помирає, або надалі не піддається повному вилікуванню. Нині пологовий будинок закрито, 43 дитини під наглядом лікарів. Фахівці вважають, що небезпека ще не минула. Про це можна говорити, якщо протягом півроку ніхто з немовлят не захворіє.

Створюється «кулак»

У Хмельницькому відбулося виїзне засідання колегії МВС України під головуванням А.Василишина. Відзначалося: Хмельниччина — одна з небагатьох областей, де вдається контролювати криміногенну ситуацію. Якщо в республіці за одинадцять місяців 1993 р. в середньому розкрито злочинів тільки на 58 відсотків від вчинених, то на Хмельниччині — 73,8.

Але головним було питання об'єднання зусиль представницьких, виконавчих та правоохоронних гілок влади в боротьбі зі злочинністю і, передусім, організованою. Колегія ухвалила ряд заходів для створення єдиного кулака, яким битимуть мафію.

Москвичі вже тут як тут

До Дніпропетровська прибули російські економісти-методологи, які свого часу працювали у команді Явлінського. Вони обіцяють виробити концепцію і програму оптимального регіонального життєзабезпечення. Свої варіанти покращення ситуації гості збираються запропонувати й Донецькій, Запорізькій, Луганській, Харківській областям, яким згідно з указом Президента також надано повноваження регіонального самоврядування.

Робіть, як ми, робіть краще за нас

Посол України в США Олег Білорус зустрівся в державному департаменті з новопризначеним першим заступником державного секретаря США Строубом Телботтом.

Як повідомив прес-центр МЗС України, в ході бесіди відзначалося, що протягом останнього року відносини між Україною та Сполученими Штатами набули динамізму і будувалися на принципах рівноправного партнерства. С.Телботт, зокрема, наголосив на успішному ході двосторонніх переговорів з питань ядерного роззброєння, в результаті яких досягнуто зближення позицій обох країн щодо ряду проблем у цій галузі.

Перший заступник держсекретаря США також підкреслив, що в адміністрації Сполучених Штатів розуміють важливість розвитку економічного співробітництва з Україною в часи, коли вона переживає складні кризові явища. Він запевнив у тому, що США готові надати всіляку допомогу в проведенні економічних перетворень і розбудові ринкової економіки. США готові використати свій вплив у міжнародному співтоваристві для того, щоб підключити до допомоги Україні існуючі механізми країн «великої сімки», міжнародних валютно-фінансових організацій. Проте необхідною умовою надання такої допомоги мають бути наявність чіткої урядової програми реформ та реальні кроки до економічних перетворень в Україні.

Крісло для гостя

Слід шукати те, що вигідно обом країнам

Куба. З цією країною нас пов'язує дещо більше, ніж лише дипломатичні відносини й торговельні контакти. Нас пов'язують тисячі людських доль. Доль тих громадян України, які протягом десятиліть працювали на далекому карибському острові, тих молодих кубинців, що здобували знання в українських технікумах і вузах. Пов'язує нас і безкорислива допомога, яку надає народ Куби українським дітям, постраждалим від Чорнобильської катастрофи. Тому нашим читачам, безперечно, цікаво буде дізнатися, як живе сьогодні Куба, яка 1 січня відзначила вже 35-у річницю своєї революції.

— Без перебільшення минулий рік став для нас найтяжчим, — сказав посол Куби в Україні Діохенес Ернандес Асторга. — Надзвичайно жорсткою була економічна блокада острова з боку Сполучених Штатів. Крім того, два потужні урагани, а згодом — сильна посуха знищили багато посівів цукрової тростини, інших сільськогосподарських культур. Лише через зменшення експорту цукру ми втратили 500 мільйонів доларів. Внаслідок всього цього різко погіршав рівень життя кубинців. За таких несприятливих умов уряд країни головну увагу приділяв трьом завданням: забезпечити належне фінансування охорони здоров'я та освіти населення, підтримувати мінімально необхідний життєвий рівень громадян, а також, попри всі проблеми, не зупиняти економічний розвиток.

— Цього року, сподіваєтеся, буде краще?

— Буде нелегко. Але завдяки новим законам та вжитим заходам, що сприятимуть економічній відкритості Куби, плануємо значно покращити ситуацію. Йдеться насамперед про те, щоб гарантувати гідний рівень життя кубинців. Яким чином? Стимулювавши внутрішнє виробництво і в промисловості, і в сільському господарстві. Для цього, наприклад, прийнято рішення усім, хто хоче працювати на землі, безкоштовно передавати ділянки без права їх продажу. Те ж стосується і державних господарств. За бажанням їхні робітники можуть безкоштовно отримувати наділи, на яких працювали і, викупивши техніку й ремaнент у держави, ставати хазяями, створювати кооперативи. Стимулюватиметься також приватний сільськогосподарський сектор, який завжди існував у Кубі. Сприятиме пожвавленню економіки й те, що недавно дозволено індивідуальну трудову діяльність за 150 професіями.

Багато робиться також для заохочення іноземних інвестицій. На сьогодні 500 закордонних компаній уже вклали свої гроші в кубинську економіку, особливо в туризм. Створюється багато спільних підприємств, де іноземцям може належати 50 відсотків і більше капіталу. Все це — додаткові робочі місця, передові технології, збільшення виробництва та надання послуг. Ми впевнені, що за найгірших умов Куба має вийти з кризи протягом наступних 2—3 років.

— А як справи з кубино-українським співробітництвом? Як на мене, попри давні зв'язки між нашими економіками, минулий рік і тут не був найкращим...

— Ми дещо просунулись вперед, але не набагато. Важко збільшувати торгівлю, коли і у вас, і у нас кризовий стан. Усе ж Кубі є що запропонувати українським партнерам. Зацікавлені й ми у багатьох товарах з України. Недавно прийнято рішення створити міжурядову комісію, яка вивчить усі можливості двосторонньої економічної співпраці. На мою думку, в першу чергу нам треба пожвавити бартерну торгівлю, прямі зв'язки між підприємствами, спільно виходити на ринки третіх країн.

— Від 1990 року понад 13 тисяч дітей, що постраждали від Чорнобильської катастрофи, отримали на Кубі кваліфіковану медичну допомогу на вищому світовому рівні. Причому зовсім безкоштовно. Чи не вважаєте ви, що за нинішніх економічних негараздів Україні слід перебрати на себе частину фінансування цієї програми?

— Уряд вашої країни, Український молодіжний фонд докладають багато зусиль, щоб доправляти хворих дітей літаками на Кубу. Тобто їх перевезення оплачується українською стороною. Щодо самої програми лікування та оздоровлення, тут нам ніякої фінансової участі з українського боку не потрібно. Незважаючи на скрутні часи, кубинський народ забезпечений одним з найкращих у світі безкоштовним медичним обслуговуванням. І чорнобильських дітей це стосується вповні. Отже ми й надалі без обмежень прийматимемо на лікування стільки дітей, скільки Україна зможе перевезти.

А кращою допомогою і Кубі, і програмі оздоровлення чорнобильських дітей, на мою думку, стане якнайскоріше відновлення двосторонніх економічних зв'язків між нашими державами. Треба працювати, шукати те, що вигідне обом країнам.

І наостанку хочу подякувати урядові України за рішення доправити в нашу країну значну кількість продовольства. Воно буде передане населенню тих районів Куби, які найбільше постраждали від тропічних циклонів.

— Дякую за бесіду.

З гостем розмовляв **Ігор ГРУШКО.**

Інформація про випуск акцій акціонерного банку «Укоопспілка»

Комерційний банк «Укоопспілка» зареєстрований в Національному банку України 25 жовтня 1993 року за № 204 зі статутним фондом 1200 млн.крб. у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю.

Адреса банку: м.Київ, вул.Хрещатик, 7/11.

Банк створено обласними спілками споживчих товариств та правлінням Укоопспілки з метою розширення сфери банківських послуг та отримання прибутку за рахунок забезпечення комплексного кредитного, розрахункового, касового, валютного та іншого банківського обслуговування підприємств, установ і організацій споживчої кооперації та інших форм власності.

Заявлений статутний фонд в розмірі 1200 млн.крб. сплачено повністю.

Економічні нормативи, встановлені Національним банком України, виконуються.

Простроченої заборгованості за платежами до бюджету і кредиторам банк не має.

Адміністративні та економічні санкції на банк не накладались.

Банк проводить касове обслуговування клієнтів, а також входить до мережі електронних платежів.

Загальними зборами засновників комерційного банку «Укоопспілка» (протокол № 2 від 2 грудня 1993 р.) прийнято рішення про реорганізацію банку «Укоопспілка» в акціонерне товариство відкритого типу і збільшення статутного фонду до 10000000000 крб. та випуск акцій на вказану суму.

Банк випускає 10000 простих іменних акцій номінальною вартістю 1000000 крб. кожна.

Вищим органом управління банку є загальні збори акціонерів. Контроль за діяльністю банку між зборами здійснює спостережна рада банку. Головою ради банку обрано голову правління Укоопспілки — Станіслава Григоровича Бабенка.

Керівництво поточною діяльністю здійснює правління банку, яке є виконавчо-розпорядчим органом. Головою правління банку призначено Юрія Олександровича Герасименка (освіта вища, десять років працює в банківській системі), заступником голови правління банку призначено Миколу Олександровича Левінського (освіта вища, десять років працює в банківській системі), головним бухгалтером банку призначено Галину Петрівну Башу (освіта вища, сім років працює в банківській системі).

Фінансові ресурси, одержані від емісії акцій, будуть використані для збільшення обсягу активних операцій банку, а також на розвиток банку та його філій.

Передплатниками акцій можуть бути юридичні та фізичні особи. Переважне право на купівлю акцій банку «Укоопспілка» надається підприємствам, установам та організаціям споживчої кооперації та фізичним особам, які працюють у системі споживчої кооперації України. На підтвердження викуплених акцій банк видає свідоцтво, а після перереєстрації банку в акціонерний — сертифікат на сумарну кількість акцій, засвідчений підписом уповноваженої особи та печаткою банку.

Як фізичні, так і юридичні особи сплачують повну вартість акцій на час їх придбання. Акції реалізуються з курсовою націнкою у відповідності до попиту (запланований банком курс після 20 днів початку проведення передплати від 1100000 до 1300000 крб.).

Для оплати акцій фізичні особи повинні мати паспорт, а юридичні особи повинні подати, відповідно до вимоги Національного банку України, засвідчений печаткою підприємства баланс та аудиторську довідку про джерела надходження коштів, що виділяються на придбання акцій. Юридичним особам забороняється використовувати для придбання акцій бюджетні ресурси та кошти, одержані в кредит або під заставу.

Засновникам банку надається право на першочергове придбання акцій за номінальною вартістю.

Засновники банку не мають права володіти більш як 35 відсотками акцій статутного фонду.

Акціонери банку не мають права володіти більш як 5 відсотками акцій статутного фонду.

Акціонери банку мають право участі в управлінні банком особисто або через своїх уповноважених представників.

Право одного голосу мають акціонери банку, які володіють десятьма простими іменними акціями. Один представник має право представляти не більше 10 відсотків голосів акціонерів.

Рух простих іменних акцій фіксується в книзі реєстрації їх власників. Власник простих іменних акцій має право їх самостійно продавати, передавати, заповідати тільки за обов'язкової реєстрації в 10-денний строк. Без такої реєстрації угода відчуження не набирає чинності.

Розмір дивідендів за простими іменними акціями визначається за річними підсумками роботи банку загальними зборами акціонерів і виплачується перерахуванням на банківський рахунок, поштовим переказом або готівкою в касі банку «Укоопспілка».

Дивіденди виплачуються через місяць після проведення загальних зборів акціонерів.

Дивіденди нараховуються на номінальну вартість акцій.

Строк передплати на акції — з 1 січня 1994 року по 1 червня 1994 року.

Рада банку при достроковій оплаті заявленого статутного фонду може скоротити строк передплати.

Розміщення акцій проводиться банком «Укоопспілка» за адресою: 252001, м.Київ, вул.Хрещатик, 7/11, тел.224- 31-64, 228-92-37, 229-16-64 та обласними споживчими товариствами.

Корррахунок 800161529, МФО 322625.

Голова правління банку «Укоопспілка» **Ю.О.Герасименко**

Соціологія

Очікуване перевтілення душ,
або Яким богам молимося

Ще донедавна релігію вважали за опіум для народу. Одначе час вніс корективи. Тепер нам не лячно ходити до церкви, хрестити дітей, вінчатися. Ми вільні у власному виборі. Хоча, відверто кажучи, не завжди віра, а точніше — її проповідники на кштал Кривоногова та Цвигун — зичать людині добра. Та то вже інша тема. А ми спробуємо проаналізувати ставлення молоді до релігії тепер і сім років тому. Допоможуть нам простежити динаміку релігійності у студентському середовищі вісім опитувань, проведених на базі Миколаївського педінституту з 1986 по 1993 роки.

Оцінюючи роль релігії, більшість респондентів сім років тому вважали її за шкідливу, думали, що вона заважає розвиткові суспільства, зокрема особистості. Згодом (1988 р.) такої думки дотримувалося лише 34,9 відсотка студентів, а 1993-го кількість таких респондентів знизилася до одного відсотка. І навпаки, якщо 1986 року ніхто з опитаних не вважав релігію корисною, то вже з 1989-го ставлення до неї різко змінилося. Міркуйте самі. 1989 року на її важливість вказало 2,6 відсотка респондентів, 1991 — 55,2, 1993 — понад 67 відсотків.

Пригадайте недалеке минуле. Майже кожен вважав себе за атеїста. Ще й намагався усіляко довести це. Перебудова, подальші революційні процеси звели атеїстичну пропаганду нанівець. Якщо 1986 року називали себе атеїстами 62,2 відсотка опитаних студентів, то 1993-го — 1,1 відсотка.

Соціологічний моніторинг виявив ще одну цікаву тенденцію — різке зростання віри молоді в реінкарнацію. На запитання «Чи вірите ви в перородження, містичне перевтілення душі?» — ствердну відповідь вперше було одержано лише у 1989 році (7,7 відсотка). Через рік таких виявилося 26,8, а 1993-го — 53,9 відсотка респондентів. Причому відповідь «ні» (яку мали б дати віруючі) дали лише 13,2 відсотка. Хоча варто зауважити, що 61,5 відсотка назвали себе християнами та іудеями.

Про що ж свідчать ці цифри? Передовсім про те, що так звані християни становлять базу для появи синкретичних, химерних релігійних угруповань. А все від того, що головними каналами релігійної інформації є кінофільми, передачі радіо, телебачення, усіляка література, часом далекі від справжньої релігії. Щодо віри в перевтілення душ, то тут можна відповісти однозначно: нема пристойного життя тепер, то буде хоч у наступному.

Десятиліттями втовкмачуваний у наші голови науковий атеїзм нічого нас не навчив. Ми не знаємо ні історії релігії, а якщо знаємо, то лише побіжно, ні її витоків, відповідно не можемо заперечити її. Де ж вихід, запитаєте ви? Релігієзнавство як наука може допомогти молодим людям зробити свідомий вибір. Для цього, гадаємо, потрібно ввести до курсу шкільної освіти світоглядні предмети. Приміром, «Світ і людина», «Міфологія» (молодші класи), «Історія релігії» тощо, а також готувати викладачів цих предметів для державних навчальних закладів. Тоді з'являться толерантність і повага до кожної релігії, а конфронтація чи ще якісь дії під релігійною маскою зазнаватимуть загального осуду.

Валерій ПИЛИПЕНКО,
завідувач сектора Інституту соціології АН України, кандидат філософських наук.
Сергій СВИСТУНОВ,
завідувач кафедри основ освіти Миколаївського обласного інституту удосконалення вчителів.

Подробиці

Про вказівку Пуго і нафту

Указом Президента України від 14 вересня 1993 року було схвалено ініціативу Державного комітету по нафті і газу та концерну «Украгротехсервіс» Міністерства сільського господарства і продовольства щодо залучення групи компаній «Нордекс» до забезпечення поставок в Україну нафти з Росії на компенсаційній основі, а уряду доручено розв'язати всі питання щодо надання «Нордексу» відповідних майнових та фінансових гарантій за випереджальні поставки нафти. І нафта на Україну пішла. Як і обіцяв президент групи компаній «Нордекс» пан Григорій Лучанський, жодних зривів у її поставках не було, і до кінця 1993 року Україна отримала 3 мільйони тонн сирої нафти. А от з компенсацією — проблеми. Чи не пов'язані вони з тим, що у деяких засобах масової інформації Росії і з трибуни сесії Верховної Ради пролунала критика на адресу «Нордексу»? Це запитання адресую генеральному представникові групи компаній в Україні Вадиму РАБИНОВИЧУ.

— Не хотілося б пов'язувати суто економічні питання з політикою, але комусь дуже хочеться, щоб український народ залишився без енергоносіїв. З усіх поставок нафти в Україну наш внесок близько 70 відсотків. І ми надаватимемо допомогу Україні настільки, наскільки вона її прийматиме. Нині перейшли навіть встановлену стелю ризику у 100 мільйонів доларів, а тому нам конче потрібна допомога українських партнерів. Без неї буде важко. Сподіваюсь, що народні депутати, які дбають про свій народ, мають також підключитися до розв'язання проблеми зворотних поставок за нафту, нині зведених до нуля.

— Але водночас дехто з депутатів стверджує, що Україні не вигідна оборудка з «Нордексом»...

— Ми провели близько 10 тисяч оборудок. І всі справи — відкриті. Тому готові надати наші документи для перевірки будь-якій депутатській комісії. Ми навіть наполягатимемо на цьому. Щодо невигідності... Скажу одне: ми не встановлювали ціни. Вони визначені міждержавною угодою, яку «Нордекс» і виконує.

— Що ви можете сказати стосовно публікацій в «Комсомольской правде»...

— ... та «Новом времени». Ми не збираємося втягуватися в полеміку з ними. Нагадаю, що наша нафтова оборудка з Україною не здобула з самого початку схвалення Міністерства економіки Росії. Ми завадили комусь робити бізнес на нестачі нафти в Україні. Тоді і заходилися викривати пана Лучанського. Мовляв, він «сидів» за якісь махінації.

Торік я був разом з паном Лучанським у Ризі, де він проводив прес-конференцію. Він тоді отримав у «подарунок» свою справу, де рукою Пуго була написана вказівка «Робіть, що хочете, але посадіть». І наймолодшого і незалежного проректора посадили, сфабрикувавши справу. У нього образи на колишніх слідчих КДБ немає. Такі часи були. А свій бізнес Григорій Емануїлович зробив самостійно.

Сьогодні пан Лучанський користується великою повагою серед західних бізнесменів, його приймав Президент США Білл Клінтон. Нині президент «Нордексу» сформував на Заході блок найбільших компаній, які готові разом з нами розширити поставки енергоносіїв в Україну. Думаю, що нафта нині вкрай потрібна країні для підготовки до весняно-польових робіт.

Користуючись нагодою, хочу передати наші найщиріші вітання українському народу, побажати, щоб цей рік став роком відродження економіки України. І ми докладемо всіх сил до того, щоб через 4 — 5 років люди в Україні жили не гірше, ніж в Європі.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Телебачення

СУБОТА
8 січня

I програма УТ

- 8.00 УТН
- 8.10 Ритмічна гімнастика.
- 8.30 Мультфільм «Зачарований хлопчик».
- 9.15 Телегра «Кінопроба».
- 10.15 Телетехнотека.
- 10.30 Доброго вам здоров'я.
- 11.00 Мультфільм «Ну, постривай!» 15 випуск.
- 11.10 П.Чайковський «Лускунчик». Вистава Київського театру опери та балету для дітей та юнацтва.
- 12.55 Рідна мова. Відповіді на листи.
- 13.10 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
- 13.40 «Вервиця». Свято Різдва.
- 14.10 Дивовижний світ природи. Док. телефільм «Де зимують леопарди».
- 14.30 Блага вість з Ріком Реннером.
- 15.00 УТН.
- 15.10 Для юнацтва вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Брехуха».
- 16.40 Міжнародна християнська програма «Клуб 700».
- 17.15 Наше коло.
- 17.45 Сонячні кларнети. Самодіяльні художні колективи Закарпатської області.
- 19.00 УТН.
- 19.10 Хроніка МВС.
- 19.30 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 25 серія.
- 20.15 Вікно в Америку.
- 20.45 На добраніч, діти!
- 21.00 УТН.
- 21.30 Спорткур'єр.
- 21.45 Худ. фільм «Тіні забутих предків».
- 23.20 Радіопрограма «Від суботи до суботи» — 25. Частини 1 і 2. У перерві — 0.20 УТН.

I канал «Останкіно»

- 6.00 Новини.
- 6.25 Ранкова гімнастика.
- 6.35 «Не хочу і не буду». Мультфільм.
- 6.45 Суботній ранок ділової людини.
- 7.30 Спорт-шанс.
- 8.00 «Марафон-15» представляє: «Поклик джунглів».
- 8.30 Телерадіокомпанія «Мир».
- 9.55 Різдвяний бал у Кремлі.
- 10.45 Музично-розважальна програма.
- 11.10 «Смак».
- 11.25 Ширше коло. Новорічна програма.
- 13.25 Брейн ринг. Юнацький турнір.
- 14.00 Новини (з сурдоперекладом).
- 14.25 Прем'єра худ. телефільму «Пеппі Довгапанчоха». 16 серія. Частина 3.
- 14.55 Життя і політика.
- 15.25 Спортивна програма «Ультра-сі».
- 16.15 На концертах фестивалю «Російська зима». Галаконцерт.
- 17.15 Відлуння тижня.
- 17.45 Щасливий випадок.
- 18.45 Прем'єра худ. телефільму «Контракт на Черрі-стріт». 1 серія.
- 19.40 Вечірня казка.
- 20.00 Новини.
- 20.35 Погода. Програма передач.
- 20.45 Прем'єра худ. телефільму «Мінливість долі». 1 серія.
- 21.40 Різдвяні зустрічі.
- 0.00 Новини.
- 0.15 Авторалі Париж—Дакар—Париж.
- 0.25 «Роман-любов». Р. Віктюк.

II програма УТ, III програма УТ, канал «Росія»

- 7.00 Вісті.
- 7.25 Фольклор. «Різдвяні колядки».
- 7.55 «У світлому саду християнства». Поет О. Солодовников.
- 8.25 Непізнаний Всесвіт.
- 8.55 Студія «Рост».
- 9.25 Пілігрим.
- 10.10 Публіцистична програма «45».
- 10.55 «Сходження». Худ. фільм із циклу «Сторінки історії».
- 13.00 Вісті.
- 13.20 Телеерудит.
- 13.25 «Укртелефільм» представляє. «Родина». Два дні з родиною Кричевських. День другий.
- 13.55 Свічадо.
- 14.40 «Стоп». Проблеми є, кіно — нема.
- 15.15 Концерт при свічах.
- 15.35 Золота шпора.
- 16.05 Футбол без кордонів.
- 17.00 Фільм-прем'єра.
- 17.15 Великі цирки світу.
- 18.15 Вустами маляти.
- 18.45 Київська панорама.
- 19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
- 19.10 Жданики.
- 19.30 CNN.
- 20.00 Хіт-рік.
- 20.35 Мультсеріал «Пригоди Кадішона».
- 21.05 «Мегапол» представляє.
- 21.20 Вечірні розваги для дорослих.
- 22.00 Лідер.
- 22.20 Сьогодні на сьогодні.
- 22.30 СІТ-3.
- 22.40 Худ. фільм «Леді і Розбійник».
- 0.10 Про-відео.
- 0.40 СІТ-3.

Студія програм «ТЕТ-А-ТЕТ»

- 12.40 Мультфільм «Скеля Фреглів». 1 серія.
- 13.15 У наших друзів. «Пішки по життю».
- 13.35 Мультфільм «Скеля Фреглів». 2 серія.
- 14.00 1000+1 реклама.
- 14.05 Мультфільм «Білосніжка та семеро гномів-2».
- 15.20 Маски-шоу.
- 18.10 Мультфільм «Чорний плащ».
- 18.35 Музична терапія «Плейоффс».
- 19.05 Програма для інвалідів «Душа до душі».
- 19.45 35 хвилин джазу.
- 20.20 1000+1 реклама.
- 20.25 Худ. фільм «Дорога додому».
- 21.50 Прем'єра програми «Степ та степ навкруг».
- 22.30 «Напередодні».
- 22.40 1000+1 реклама.
- 22.45 Худ. фільм «Дуелянти».

НЕДІЛЯ
9 січня

I програма УТ

- 8.00 УТН.
- 8.10 Ритмічна гімнастика.
- 8.30 У неділю вранці.
- 9.30 Для дітей. Мультфільм «Горбоконик».
- 10.45 «Сім'я». Хочете — вірте, хочете — ні.
- 11.15 Свято новорічної ялинки у цирку.
- 12.30 Мультфільм «Ну, постривай». 16 випуск.
- 12.40 Пектораль.
- 13.30 Дитяча музична студія.
- 14.00 Зичимо щастя.
- 15.00 УТН.
- 15.10 Село і люди. Реформи агросектору на Дніпропетровщині.
- 15.55 На варті.
- 16.40 Радіопрограма «Від суботи до суботи» — 25. Частина 3.
- 17.40 Блок-нот. Музично-розважальна програма.
- 18.15 Свічадо.
- 19.00 УТН.
- 19.20 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 26 серія.
- 20.05 Спорткур'єр.
- 20.30 Мультфільм «Літаючий будинок».
- 21.00 УТН.
- 21.20 Програма передач.
- 21.25 Новини високої моди.
- 22.00 «Без протоколу». Аналітична програма.
- 22.30 До 70-річчя С. Параджанова. «Про час і про себе». Худ. фільм «Ашик-керіб».
- 0.20 УТН.

I канал «Останкіно»

- 6.00 Новини.
- 6.20 Ранкова гімнастика.
- 6.30 Музична програма.
- 7.00 Година сили духу.
- 8.00 Тиха година.
- 8.30 З ранку раненько.
- 9.00 Полігон.
- 9.30 Тираж «Спортлото».
- 9.45 Доки всі дома.
- 10.15 Ранкова зірка.
- 11.05 Нове покоління... Успіх.
- 11.45 Під знаком «Пі».
- 12.30 Провінція.
- 13.00 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
- 13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
- 14.00 Новини (з сурдоперекладом).
- 14.20 Телерадіокомпанія «Мир».
- 15.00 Клуб мандрівників.
- 15.50 Живе дерево ремесел.
- 15.55 Прем'єра мультфільмів «Кіт Фелікс», «Справжні мисливці за привидами».
- 16.50 «Панорама».
- 17.30 Новини.
- 17.45 Сміхопанорама. Ведучий — народний артист Росії Є. Петросян.
- 18.30 Авто-шоу.
- 18.40 Телелоція.
- 18.55 Погода.
- 19.00 Кіноафіша.
- 19.25 Вперше на екрані. Худ. фільм «Летючий голландець».
- 21.00 Неділя. Інформаційно-публіцистична програма.
- 21.45 Спортивний уїк-енд.
- 22.00 Променад у Маріїнському.
- 22.50 Прем'єра худ. телефільму «Декалог-Х».
- 23.50 Авторалі Париж—Дакар—Париж.
- 0.00 Новини.

II програма УТ, III програма УТ, канал «Росія»

- 7.00 Вісті.
- 7.25 «Параджанов: «Я знімаю геніальний фільм».
- 7.55 Добрий ранок, Європа.
- 8.25 Великий хокей.
- 8.55 Студія «Рост».
- 9.25 Знайомтесь — «Крижинка».
- 9.40 Козирна дама.
- 10.10 Ати-бати...
- 10.40 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи».
- 11.10 Кінооко. «Сергій Параджанов. Яким ми його не знали».
- 12.10 Російська енциклопедія. «Севастопольська катастрофа».
- 12.40 Шість соток.
- 13.00 Вісті.
- 13.20 «Не вирубати...»
- 13.35 Кращі ігри НБА.
- 14.35 Гранд-репортаж.
- 15.05 «Фрак народу».
- 15.50 У світі тварин.
- 16.50 Чарівний світ Діснея. «Гуфі та його команда», «Чорний плащ».
- 17.45 Коробка передач.
- 18.00 Богині любові. Катрін Деньов.
- 18.45 Обличчям до столиці.
- 19.05 Візитка. Ганна Безлюдна.
- 19.10 Хочу ще.
- 19.30 CNN.
- 20.00 Мультсеріал «Пригоди Кадішона».
- 20.30 Чорним по білому.
- 20.35 Сьогодні на сьогодні.
- 20.45 Капітан-відео.
- 21.05 Візитка.
- 21.10 Худ. фільм «Сеньйорита». 66,67 серії.
- 22.10 Перехрестя.
- 22.30 СІТ-3.
- 22.40 «Сіті Текін». Приємні дрібниці.
- 23.15 Про-відео.
- 23.45 СІТ-3.

Студія програм «ТЕТ-А-ТЕТ»

- 13.15 Мультфільм «Легенда про сплячого Холлоу».
- 13.35 1000+1 реклама.
- 13.40 Худ. фільм «Дорога додому».
- 15.05 Мультфільм «Таємниця Котика».
- 16.20 Відеомузика.
- 17.25 Мультфільм «Мрія літати».
- 17.50 Ритми світу. 2 частина.
- 18.40 1000+1 реклама.
- 18.45 Худ. фільм «Службовий роман».
- 21.15 Дмитро Харитонов представляє. Програма «Усі зірки».
- 22.05 «Напередодні».
- 22.15 1000+1 реклама.
- 22.20 Худ. фільм «Смугастий рейс».
- 23.45 «Звук Плюс» представляє. Перший фільм В. Цоя. «Кінець канікул».

Наступний номер «Голосу України» вийде 11 січня ц.р.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311003.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».